

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 10 sierpnia 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.41.2023.EM

Pani
Elżbieta Makowska
Dyrektor
placówki opiekuńczo – wychowawczej
„Dom Trójka” w Wałbrzychu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 10, 11 i 14 lipca 2023 r. na podstawie art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz.1426), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, Emilia Molska – Kaźmierczak – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolerów i Grzegorz Kownacki – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w placówce opiekuńczo – wychowawczej „Dom Trójka” w Wałbrzychu przy ul. Adama Asnyka 13A, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „POW”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na II półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lipca 2022 r. do 10 lipca 2023 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Elżbieta Makowska, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 54. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, obserwacji dzieci, rozmów z wychowanką, dokumentacji z akt osobowych potwierdzających kwalifikacje zawodowe, a także oświadczeń złożonych przez Panią Elżbietę Makowską.

„Dom Trójka” przy ul. Adama Asnyka 13A jest publiczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjno – interwencyjnego prowadzoną przez Miasto Wałbrzych. Placówka działa na podstawie decyzji nr ZP – ZS.9423.3.2016.MO Wojewody Dolnośląskiego z dnia 1 września 2016 r. z późn. zm. Placówka zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych. *(dowód: akta kontroli str.22-23)*

Na podstawie przedłożonej ewidencji stwierdzono, że w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce przebywało 14. wychowanków, w tym 12. poniżej 10. roku życia. Jedenaścioro dzieci umieszczono w POW w trybie interwencyjnym. Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądowego. Umieszczenie i przebywanie w Placówce dzieci poniżej 10. roku życia było zgodne z postanowieniami sądu oraz wynikało z braku możliwości zapewnienia pieczy rodzinnej. Dyrektor Placówki występował do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu o poszukiwanie miejsc dla dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiła sytuacja w postaci przyjęcia kolejnego dziecka w myśl art. 95 ust. 3a ustawy. *(dowód: akta kontroli str.24-32)*

Zadaniem POW określonym w art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy oraz art. 100 ust. 3 ustawy jest umożliwienie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej oraz podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny. Zgodnie ze złożonym oświadczeniem dyrektora spełnienie przez Placówkę przepisu prawa w tym zakresie realizowano przez utrzymywanie przez kadrę Placówki kontaktów osobistych i telefonicznych z rodzicami w celu udzielania bieżących informacji w sprawach dotyczących dziecka. Umożliwiano również dzieciom kontakt osobisty i telefoniczny z osobami bliskimi oraz odwiedziny na terenie Placówki. Zwracano wówczas uwagę na sposób wspólnie spędzanego czasu, postawy dorosłych wobec dzieci, zachowania i relacje. Z rodzicami rozmawiano na temat zagrożeń wynikających z negatywnych postaw wychowawczych, uwrażliwiano na potrzeby dziecka i sposób ich właściwego zaspokajania w celu prawidłowego rozwoju oraz stworzenia ku temu odpowiednich warunków. Rodziców angażowano także w sprawy dotyczące ich dzieci takie jak np. udział w wydarzeniach szkolnych i realizowanie wizyt lekarskich. Stwarzano także warunki do udziału w terapii wraz z dzieckiem. W razie hospitalizacji dziecka umożliwiano pobyt z nim w szpitalu. Rodziców

motywowano do współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (w tym z asystentem rodziny), zapraszano do udziału w posiedzeniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Część z nich korzystała z tego uprawnienia. Wychowawcy kierujący procesem wychowawczym dzieci współpracowali z asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi, w tym w zakresie skoordynowania planu pracy z rodziną z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej i realizowali założone działania mające na celu przede wszystkim powrót do domu rodzinnego. Na dzień kontroli, z uwagi na negatywne opinie pracowników podmiotu organizującego pracę z rodziną dziecka, wychowankowie nie realizowali przepustek do domów rodzinnych. *(dowód: akta kontroli str.33, 105-106)*

Placówka organizowała i dokonywała oceny sytuacji dziecka zgodnie z art. 136, art. 137 i art. 138 ustawy. Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że w badanym okresie odbyły się zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, zwane dalej „zespołem”, w dniach 5 września 2022 r., 15 września 2022 r., 26 września 2022 r., 29 listopada 2022 r., 2 marca 2023 r., 22 marca 2022 r., 23 maja 2023 r. oraz 21 i 22 czerwca 2023 r. W skład zespołu wchodziły osoby, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy. Zespół dokonywał oceny sytuacji każdego wychowanka we wskazanych w ustawie obszarach i terminach, a następnie formułował na piśmie wnioski dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce i przesyłał do sądu. W związku z wejściem w życie Ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw z dnia 7 października 2022 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 2140) zgodnie z brzmieniem od 1 lutego br. artykułu 138 ust. 2 ustawy, przedmiotowe wnioski zostały przekazane także do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego. W toku kontroli stwierdzono, że okresowej oceny sytuacji dziecka w czerwcu 2023 r. dokonano również w przypadku trójki rodzeństwa przyjętego do POW 25 maja 2023 r., przy czym na etapie sporządzania ww. dokumentu, przed sporządzeniem diagnozy psychofizycznej i opracowaniem planu pomocy dziecku, nie było możliwości dokonania oceny w odniesieniu do wszystkich obszarów, o których mowa w art. 136 ustawy. Ocena powinna być tak przeprowadzona, aby cele wyznaczone w ww. artykule ustawy zostały zrealizowane. *(dowód: akta kontroli str. 70-88, 104, 109)*

W myśl § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720), zwanego dalej „rozporządzeniem”, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej albo do regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej sporządza się diagnozę psychofizyczną dziecka. W trakcie postępowania kontrolnego

ustalono, że dla każdego wychowanka z grupy stanowiącej próbę kontrolną sporządzono przedmiotowy dokument. Diagnoza psychofizyczna była aktualizowana w sytuacji uzasadniającej taką potrzebę. *(dowód: akta kontroli str. 43-48)*

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia wychowawca kierujący procesem wychowawczym, we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu organizującego pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka, opracowuje plan pomocy dziecku, zwany dalej „planem”. Plan opracowano niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej i na jej podstawie oraz dokumentacji przekazanej do Placówki wraz ze skierowaniem, analizy wszelkich posiadanych informacji na temat dziecka oraz oceny efektów pracy z jego rodziną, prowadzonej przez podmiot organizujący pracę z rodziną dziecka (w sytuacji gdy rodzina korzystała z powyższej formy wsparcia). Przestrzegano przepisu § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w zakresie obowiązku określenia w planie celu pracy z dzieckiem, uwzględniającego powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej lub rodzinie zastępczej albo przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Dla dzieci z grupy kontrolnej celem pracy był powrót do rodziny biologicznej, umieszczenie w rodzinie zastępczej lub usamodzielnienie. W planach określono cele i działania krótko i długoterminowe, uwzględniając wskazania, o których mowa w § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia. Plany modyfikowano nie rzadziej niż co pół roku. *(dowód: akta kontroli str. 49-65)*

Dla każdego dziecka prowadzone były karty pobytu zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Analizie poddano karty za miesiąc wrzesień 2022 r. oraz styczeń i maj 2023 r. *(dowód: akta kontroli str. 66-67)*

Przestrzegano przepisu § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w myśl którego w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla każdego dziecka prowadzi się arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Dla wychowanków tego wymagających prowadzono karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa lub pedagoga z opisem ich przebiegu. *(dowód: akta kontroli str.69)*

Przestrzegano przepisu art. 100 ust. 4 ustawy dotyczącego zgłaszania informacji do ośrodka adopcyjnego o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. *(dowód: akta kontroli str. 89)*

Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy, osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Na dzień kontroli jeden wychowanek znajdował się w procesie usamodzielnienia. Na podstawie udostępnionej

dokumentacji stwierdzono, że terminowo wyznaczył opiekuna usamodzielnienia i przedłożył zgodę tej osoby kierownikowi powiatowego centrum pomocy rodzinie (w tym przypadku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu) powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie, który zatwierdził przedmiotowe dokumenty. W związku z umieszczeniem wychowanka w placówce resocjalizacyjnej dokonano zmiany, tzn. wyznaczono inną osobę na opiekuna usamodzielnienia i uzyskano akceptację kierownika właściwej jednostki.

(dowód: akta kontroli str. 7, 110-112)

Przestrzegano przepisu § 12 ust. 2 rozporządzenia dotyczącego prowadzenia i dokumentowania opieki nocnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Powyższe ustalono na podstawie wpisów zawartych w dokumencie pn. „Raport dobowy”, w którym odnotowywano informacje o przebiegu każdego dyżuru. Zawarte wpisy potwierdzały spełnienie wymogu o konieczności dokonania obchodów minimum trzy razy w ciągu nocy.

(dowód: akta kontroli str. 105)

W Placówce prowadzono ewidencję zgodnie z §17 ust. 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 105)

Zgodnie ze złożonym wyjaśnieniem dyrektora w okresie objętym kontrolą wystąpiły zdarzenia w postaci nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w Placówce. Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że w wyznaczonym terminie dyrektor każdorazowo przeprowadził postępowanie wyjaśniające i powiadomił podmioty, o których mowa w § 5 pkt 2 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 96-100, 106)

Ocenę zgodności zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami dokonano na podstawie przedłożonych kopii dokumentów. Dyrektor spełnił wymagania, o których mowa w art. 97 ust. 3 ustawy. Osoby pracujące z dziećmi miały kwalifikacje zgodne z art. 98 ust. 1 ustawy oraz spełniły warunki, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. W Placówce nie zatrudniano osób do obsługi i administracji.

(dowód: akta kontroli str. 101-102, 106)

Przestrzegano przepisu § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia dotyczącego zapewnienia dziecku powyżej 5 roku życia kwoty pieniężnej do własnego dysponowania.

(dowód: akta kontroli str. 90-95)

W trakcie realizacji czynności kontrolnych w Placówce spośród 14. wychowanków - sześcioro dzieci przebywało na kolonii letniej i jeden wychowanek w placówce resocjalizacyjnej. Celem oceny przestrzegania przepisu art. 4 ustawy w zakresie praw dziecka

przeprowadzono obserwację uczestniczącą pozostałych w POW sześciorga dzieci w czasie zabawy i przygotowania do posiłku oraz rozmowę z jedną wychowanką w wieku szkolnym, a także oględziny obiektu. Opiekę nad obecnymi wychowankami sprawowała jedna osoba. Dzieci były pogodne, eksplorowały otoczenie, pozostawały w bliskim kontakcie z opiekunem, reagowały na jego słowa. Kilkoro wychowanków zainteresowało się obecnością nieznanych im osób, tj. inspektorów, podchodziło i nawiązywało kontakt. Dzieci miały do dyspozycji zabawki. Nastoletnia wychowanka pozytywnie wypowiadała się na temat pobytu w POW i nie zgłaszała zastrzeżeń w zakresie przestrzegania praw dziecka.

W trakcie pobytu w Placówce i obserwacji grupy nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie przestrzegania praw dziecka. (dowód: akta kontroli str. 107-108)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w placówce opiekuńczo – wychowawczej „Dom Trójka” w Wałbrzychu przy ul. Adam Asnyka 13 A nie stwierdzono nieprawidłowości.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1426).

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
(kierownik jednostki kontrolującej)

E. Kowalczyk
.....
(członek zespołu inspektorów)

Grzegorz Kowalczyk
.....
(członek zespołu inspektorów)